

Nr. RI19.0015 (2019)

Betreft: Vervolg uitvoering Actieplan Beschermd wonen en maatschappelijke opvang en besteding reserve BW

Aan de leden van de Gemeenteraad

Wat vooraf ging

In februari/maart 2018 zijn de gemeenteraden van Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Texel akkoord gegaan met de visienota "Thuis in de Buurt", plan Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang 2018-2020 (incl. Plan van aanpak personen met verward gedrag). Een en ander conform de opdracht aan centrumgemeenten voor Maatschappelijke opvang om, in samenwerking met de regiogemeenten, tot een Plan te komen voor de doorontwikkeling van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in de komende jaren.

In het Actieplan 2018-2019, dat u als vervolg hierop werd aangeboden, trof u een overzicht van de reeds in gang gezette en in 2018 en 2019 nog uit te voeren acties gericht op het bereiken van deze doelen. U stemde er mee in een deel van de reserve Beschermd wonen in te zetten voor financiering van onderstaande acties/projecten:

- Een tweejarige pilot met de zgn. buurtcirkels in de vier gemeenten, gericht op het versterken van het ondersteuningssysteem en de eigen kracht van zelfstandig wonende GGZ-cliënten met een zwak netwerk.
- Uitbreiding van de formatie indicatie/toegang Beschermd wonen om de wachttijden bij het verwerken van meldingen weg te werken en het uitvoeringsproces BW te versterken.
- De pilot activering en toeleiding naar passend onderwijs of (vrijwilligers)werk op Texel, en regionale pilot IPS (Individual Placement en Support) beide gericht op activering en de toeleiding naar werk van psychisch kwetsbare mensen.
- Internetmodules gericht op zelfhulp en de ondersteuning van mantelzorgers van psychische kwetsbare mensen.
- Bevorderen inclusieve samenleving door voorlichting in de wijk door ervaringsdeskundigen en een verder uitrol van de training Mental health first aid.

Deze acties/projecten zijn ondertussen in uitvoering.

Vervolgvoorstellen

Na afronding van het onderzoek "Tussen wal en schip" dat in het kader van het project "De verbinding" is uitgevoerd, zijn als eerder aangekondigd, nog enkele vervolgvoorstellen ontwikkeld door de regionale ambtelijke werkgroep en besproken met relevante ketenpartners. Het college is hiermee, na instemming van het regionaal Portefeuillhoudersoverleg, akkoord gegaan.

Alle voorstellen, die hieronder kort zijn weergegeven, zijn gericht op in de Visienota BW/MO benoemde prioriteiten:

- Vroegsignalering/preventie en het versterken van het lokale ondersteuningssysteem van cliënten;
- Het beperken van overlast en het bieden van maatwerk voor de groep cliënten die voor de meeste overlast en onveiligheid zorgt;
- Het bevorderen van de inclusieve samenleving.

In deze RIB informeren wij u tenslotte kort over de nieuwe Wet Verplichte GGZ die op 1 januari 2020 van kracht wordt. Een wet die uiteraard raakvlakken heeft met Beschermd wonen en aanpak mensen met verward gedrag.

1. Vervolg schakel-GGD'er

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Vangnetfunctie verbinden met lokale ondersteuning in de wijk. Versterken preventie en vroegsignalering.	Mensen met psychische of psychosociale problematiek die zelfstandig wonen	Vervolg schakel-GGD'er tot eind 2020	€ 47.353

De Schakel-GGD'er, als pilotproject voor een jaar gestart met financiering door ZonMW, benadert actief partijen die werkzaam zijn op buurt- en wijkniveau. Er wordt bekendheid gegeven aan het bestaande meldpunt OGGZ/ Team Vangnet & Advies (V&A) en er worden afspraken gemaakt over intensivering van de samenwerking tussen ketenpartners. Het verbeteren van de signaleringsfunctie en samenwerking moet ertoe leiden dat personen die hulp nodig enerzijds eerder in beeld komen en anderzijds sneller een (gecoördineerd) hulpaanbod kunnen krijgen. Dit geldt zowel voor de cliënt als voor de omgeving die "slachtoffer" kan zijn van het gedrag van de betreffende persoon. Om het bovenstaande te bewerkstelligen bouwt de Schakel-GGD'er actief aan de samenwerking tussen professionals, ervaringsdeskundigen, vrijwilligers en waar mogelijk het sociale netwerk van de cliënt.

In het afgelopen half jaar is gebleken dat de Schakel-GGD'er een zeer goede aanvulling is op de werkzaamheden van het team V&A. Deze functie vult het hiaat op tussen het team Vangnet en advies en de wijk, waardoor het V&A meer bekend is bij partners en inwoners, er meer organisaties en inwoners in een vroeg stadium melden en personen met een psychische kwetsbaarheid eerder geholpen kunnen worden.

2. Maatwerk als vervolg op Tussen wal en schip

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Beperken overlast (en daarmee voorkomen van meldingen bij de politie). Maatwerkeraanpak realiseren. Hiaat in zorgaanbod opvullen	Mensen met psychische of psychosociale problematiek die niet passen binnen het huidige aanbod, voor veel overlast zorgen en/of een potentieel gevaar opleveren voor anderen	Een maatwerkeraanpak realiseren voor mensen die nu tussen wal en schip vallen	€ 300.000

Uit het onderzoek "Tussen wal en schip" uitgevoerd door GGD Hollandsnoorden, blijkt dat de groep die tussen wal en schip valt zeer divers is. Belangrijkste subgroep bestaat uit ca. 30 overlastgevers waar het meest over gemeld wordt en waar zorgaanbieders en de politie veel werk aan hebben. Het gaat om overlastgevers met verslavings- en psychische problematiek, een aantal agressief tot zeer agressief en/of gevaarlijk. De groep bestaat uit weer te onderscheiden kleine subgroepen. Er zijn maatwerkoplossingen nodig die kunnen variëren van: strakke persoonsgerichte afspraken met zorgaanbieders, extramuraal wonen met intensieve begeleiding (ook buiten kantoor tijden), intramurale kleinschalige woonvoorzieningen met begeleiding en toezicht, containerwoningen of zwaardere oplossingen als bv. beveiligde zorg waaraan op bovenregionaal niveau wordt gewerkt in het kader van de "Aanpak verwarde personen met een veiligheidsrisico" op Noord-Holland Noord niveau. Een maatwerkeraanpak wordt op dit moment i.s.m. met ketenpartners nader uitgewerkt. Een flexibel in te zetten werkbudget is nodig, om kosten te dekken, die niet uit de reguliere afspraken kunnen worden gedekt. De aanpak wordt gemonitord. GGD zorgt voor rapportage.

3. Pilot Beschermd thuis

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Bevorderen van het (weer) thuis wonen van mensen met psychiatrische problematiek (inclusieve samenleving).	Mensen met psychische of psychosociale problematiek die met intensieve begeleiding (beter) zelfstandig kunnen wonen in hun eigen dorp of buurt.	Start pilot project Beschermd thuis (in eerste instantie 10 plekken te verdelen over de regio)	PM

Ondanks een grote diversiteit van opvangvormen Beschermd wonen in de regio, vormde wonen in een intramurale instelling hierbij voor de gemeente (conform de definitie in de Wmo) tot dusver het uitgangspunt. In het kader van de gewenste inclusieve samenleving experimenteren al veel gemeenten met het versterken van de beweging van Beschermd wonen naar Beschermd thuis voor een groep cliënten met een BW-indicatie voor wie dit een kansrijke mogelijkheid is. In een pilotproject willen gemeenten in samenwerking met belangstellende zorgaanbieders het concept Beschermd thuis de komende maanden nader vorm geven en monitoren. De kosten kunnen in principe gedekt worden uit het BW-budget van de centrumgemeente.

4. Overige voorstellen

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Bieden ondersteuning door ervaringsdeskundigen	Mensen met psychische problematiek	Continueren inzet crisiskaart en ondersteuning ervaringsdeskundigen in de wijk 2019-2020	€ 25.000

Er zijn crisiskaartconsulenten opgeleid. Er zijn en worden nog verdere contacten gelegd in alle gemeenten. De eerste aanvragen komen binnen. Voor verdere uitbouw en continuering van ervaringsdeskundige begeleiding en inzet crisiskaart is na het eerste pilotjaar een vervolg nodig. Voor voorlichting door ervaringsdeskundigen in 2019 is al voldoende budget beschikbaar gesteld.

5. Conferentie toekomst BW/MO

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Draagvlak en samenwerking versterken, preventie en innovatie stimuleren	Zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, politie, corporaties, welzijn, cliënten(organisaties),	Conferentie organiseren najaar 2019	€ 6.000

In oktober 2016 heeft de gemeenten een brede conferentie georganiseerd over Beschermd wonen. Doel was zorgaanbieders, gemeenten en andere betrokkenen te informeren over deze nog nieuwe taak van gemeenten en tevens input te verzamelen voor de te ontwikkelen regionale visienota op de toekomst van Beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Nu inmiddels enkele jaren verder, in de aanloop naar de decentralisatie van deze gemeentelijke taken, is het wenselijk opnieuw in samenwerking met zorgaanbieders een dergelijke conferentie te organiseren om draagvlak en samenwerking te versterken en innovatie te stimuleren. Ook preventie/vroegsignalering als belangrijk uitgangspunt van de gemeenten in de Kop, verdient, zeker in het licht van de onlangs breed ondertekende pledge "Noordkop gezond voor elkaar" aandacht, evenals het cliëntperspectief.

6. Wet verplichte GGZ

In 2020 wordt de nieuwe Wet Verplichte GGZ (Wvvggz) van kracht. Deze gaat de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) vervangen. De nieuwe wet biedt handvatten om meer ambulante en preventieve hulp te bieden aan mensen met geestelijke problemen die niet vrijwillig in zorg gaan.

De Wvvggz regelt de voorwaarden voor zorg en eventuele opname bij psychische problemen. De wet biedt meer instrumenten voor zorg op maat: verplichte zorg zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk. Uitgangspunt blijft dat iemand alleen na het oordeel van een rechter tegen zijn wil opgenomen kan worden.

De wet heeft beleidsmatig en organisatorisch flinke gevolgen voor gemeenten. Het gaat daarbij o.a. om :

- De positie van de burgemeester. De gedwongen opname wordt straks een crisismaatregel' waar andere regels aan verbonden zijn.
- Ook komt er een regionaal overleg over de uitvoering van de Wvvggz tussen de burgemeester(s), het Openbaar Ministerie (OM) en de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ).
- Gemeenten en ketenpartners (OM, de rechtspraak en GGZ) moeten veilig informatie uitwisselen.

De wijzigingen van de Wvvggz ten opzichte van de Wet Bopz betekenen voor gemeenten o.m. dat iedereen de mogelijkheid krijgt om bij de gemeente een melding te doen als hij/zij van mening is dat iemand (verplichte) psychische zorg nodig heeft. De gemeente moet die melding onderzoeken (verkennend onderzoek) en zo nodig het traject naar een 'zorgmachtiging' (de huidige Rechterlijke Machtiging) bij het OM in gang zetten. Ook moet de zorgverlener bij ontslag van een inwoner uit een gedwongen opname zorg dragen voor een warme overdracht aan de gemeente.

De burgemeester behoudt een belangrijke rol bij een crisis, waarin hij op advies van een psychiater een (crisis)maatregel kan opleggen. Daarbij moet hij zo mogelijk de betrokkene horen. Tenslotte verandert er veel rond de informatie-uitwisseling in de keten. Dit wordt landelijk ontwikkeld. Regionaal wordt van de ketenpartijen (OM, GGZ en gemeente) verwacht dat ze periodiek een regionaal overleg voeren over hoe de verplichte zorg verloopt, zodat ze knelpunten kunnen adresseren.

Het betreft een complexe wet die veel keuzen en vernieuwde werkprocessen met zich mee gaat brengen. Gemeenten in de Kop zullen hierin vanzelfsprekend gezamenlijk moeten optrekken in nauwe samenwerking met GGD-Hollands Noorden, GGZ NHN en OM, waarbij het aanbeveling verdient zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande structuren. Ook met de zorgverzekeraar zal moeten worden afgestemd.

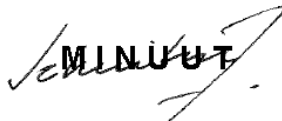
In het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio/GGD en in de commissie Jeugd en Veiligheid is ondertussen afgesproken, dat:

- Het proces voor het realiseren van een structuur voor het vormgeven van de WvGGZ in handen is van de Veiligheidsregio. Zij komen in maart met een opdracht. Gemeenten worden bij de uitwerking betrokken.
- Dit is ook besproken met de raden van bestuur van de GGZ instellingen en het OM in onze regio m.b.t. de WvGGZ.

Den Helder, 14 maart 2019.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
Robert Reus

